

Koningin

Sophia - Vereeniging

tot Bescherming van Dieren

Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie
T.a.v. Mevrouw J. Koponová,
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Amsterdam, 8 april 2011

Betreft: reactie Sophia-Vereeniging op internetconsultatie concept-Besluit gezelschapsdieren

Geachte mevrouw Konopová,

Met dit schrijven reageert de Koningin Sophia-Vereeniging tot Bescherming van Dieren (hierna te noemen: de Sophia-Vereeniging) graag op het concept-Besluit gezelschapsdieren. De Sophia-Vereeniging vindt het belangrijk dat uw ministerie werkt aan een verbetering van het welzijn van gezelschapsdieren. Het concept-Besluit gezelschapsdieren kan daartoe een eerste belangrijke stap zijn. Naar onze mening dient het concept echter nog te worden aangevuld en aangescherpt op een aantal onderdelen.

Verkoop van dieren in tuincentra

Allereerst pleit de Sophia-Vereeniging ervoor om in het Besluit gezelschapsdieren een verbod op te nemen op de verkoop van konijnen en knaagdieren in tuincentra en braderieën of via het internet. De dieren die hier verkocht worden vaak gefokt door broedfokkers en verkocht door verkopers zonder veel kennis van de dieren of van de omstandigheden waaronder deze gehuisvest zouden moeten worden, om een optimaal dierenwelzijn te kunnen garanderen. Artikel 15 van het concept-Besluit bepaalt weliswaar dat de verkoper van het gezelschapsdier voldoende schriftelijke informatie moet geven aan de koper, maar daarmee wordt aan de koper nog steeds geen duidelijkheid verschaft over de herkomst en achtergrond van het dier. Bovendien zijn bij tuincentra geen specialisten aanwezig op het gebied van deze dieren en hun verzorging. De aanschaf van een konijn of knaagdier bij een tuincentrum is vaak een impulsaankoop. Juist hier volstaat geschreven informatie die de koper mee naar huis krijgt niet, maar dient de potentiële koper vóóraf en op heldere wijze geïnformeerd te worden over huisvestingseisen en welzijn van het dier. Daarbij dient de verkoper de potentiële klant ook helderheid te verschaffen over het feit dat konijnen en veel knaagdieren (maar niet allemaal) van nature sociaal levende dieren zijn, die ernstige welzijnsproblemen kunnen ondervinden wanneer ze solitair worden gehuisvest.

Het houden van papegaaien

De Sophia-Vereeniging pleit ook voor regels rond het houden van papegaaien. Papegaaien zijn dieren die in gevangenschap niet of nauwelijks gehouden kunnen worden zonder ernstige welzijnsproblemen. Zeker als de dieren solitair gehuisvest worden (wat in de meeste gevallen voorkomt), zijn welzijnsproblemen een bijna zeker gevolg. Die welzijnsproblemen kunnen leiden tot abnormaal of zelfbeschadigend gedrag, zoals het kaalplukken van de staart. Naar de mening van de Sophia-Vereeniging zou het solitair houden van papegaaien en verwante soorten verboden moeten worden en zouden er strenge voorwaarden voor de verkoop van papegaaien moeten worden opgesteld.

Koningin Sophia-Vereeniging tot Bescherming van Dieren
Nieuwezijds Voorburgwal 153
1012 RK Amsterdam
www.sophia-vereeniging.nl

Tel. 020 623 61 67, Fax 020 626 80 23

Koningin

Sophia - Vereeniging

tot Bescherming van Dieren

Erfelijke afwijkingen bij rashonden

Tijdens het Algemeen Overleg met de Tweede Kamer op 2 februari van dit jaar zei de staatssecretaris: "Als het om een rasfokkerij gaat die echt uit het lood geslagen is, moeten we gerichte maatregelen kunnen nemen". Dat er regels worden gesteld aan het fokken van gezelschapsdieren, waaronder rashonden, juicht de Sophia-Vereeniging toe.

Ook de Koninklijk Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde (KNMvD) heeft verschillende keren haar zorgen uitgesproken over erfelijke afwijkingen bij rashonden. De laatste keer gebeurde dat op 7 november 2010 in een standpuntbepaling; de KNMvD "is van mening dat bij rassen waarbij terugfokken naar een gezond ras binnen de bestaande populatie niet meer mogelijk is, honden van buiten het ras moeten worden gebruikt om de genenpool te vergroten. Ook het stoppen met fokken van een specifiek ras kan een oplossing zijn."

De Sophia-Vereeniging spreekt haar teleurstelling uit over het feit dat de erfelijke afwijkingen als gevolg van het fokbeleid van de rashondensector weliswaar al vele jaren bekend zijn, maar nog steeds niet adequaat en ondubbelzinnig worden aangepakt. De problemen mogen niet enkel *op papier* worden bestreden, terwijl ze *in de praktijk* blijven bestaan. Het valt naar onze mening te twifelen of artikel 20 van het concept-Besluit een halt toe zal roepen aan erfelijke afwijkingen bij rashonden of deze zelfs maar zal terugdringen. Dit artikel houdt namelijk geen concrete maatregel in, maar stelt slechts: "In ieder geval wordt bij het fokken *voor zover mogelijk* voorkomen dat erfelijke afwijkingen en ziekten aan nakomelingen worden doorgegeven" (cursivering FW). Naar onze mening laat deze formulering veel ruimte open voor interpretatie. Te vrezen valt dat deze passage gelezen kan worden als een ontsnappingsclausule en zal voorkomen dat er concrete stappen worden gezet naar een welzijnsverbetering van veel hondenrassen. Het is onwaarschijnlijk dat fokkers zich door dit artikel geremd zullen voelen om te blijven fokken met dieren met erfelijke gebreken, maar met een door de fokker gewenst uiterlijk.

Inteelt

Via inteelt en lijnenteelt hebben fokkers tientallen generaties lang de erfelijke basis van veel hondenrassen versmald. Dit heeft onder meer geleid tot een toename in de frequentie van veel afwijkingen. Veel recessieve kenmerken (die normaal gesproken in dieren die heterozygoot zijn voor het betreffende kenmerk niet tot problemen leiden, omdat zij in het fenotype van de dieren niet tot uiting komen) komen dankzij de beperkte genenpool van de rashondenpopulatie nu vaker voor in homozygote vorm en leiden dan wél tot erfelijke problemen. Bovendien is door inteelt de kans groot dat dragers van een defect (recessief) allel gebruikt worden als fokdier. Over het verbieden van het fokken met nauw verwante ouderdieren, zoals het geval is bij inteelt en lijnenteelt, wordt in het concept-Besluit met geen woord gerept.

Uit het plan van aanpak "Duurzaam fokbeleid rashondenfokkerij" van de Raad van Beheer op Kynologisch Gebied in Nederland (maart 2010) blijkt dat de rashondensector inteelt niet wil verbieden. De Raad van Beheer komt in haar plan van aanpak niet verder dan een pleidooi voor het tegengaan van ouder-kind en broer-zus combinaties, maar laat andere vormen van inteelt (neef-nicht-combinaties) en andere vormen van combinaties tussen genetisch nauw verwante dieren onbenoemd. Kennelijk blijft inteelt een door de sector gewenste methode om dieren verder te modelleren naar het in de rasstandaarden vastgelegde ideaalbeeld.

Koningin

Sophia - Vereeniging

tot Bescherming van Dieren

Het initiatief tot het tegengaan van inteelt en lijnenteelt moet dus van de overheid komen. Dat een verbod op het toepassen van inteelt en lijnenteelt niet is opgenomen in dit concept-Besluit is een gemiste kans.

Tot slot is de Sophia-Vereeniging van mening dat inteelt en lijnenteelt óók moeten worden tegengegaan bij het fokken van andere gezelschapsdieren. Veel aandacht is recentelijk weliswaar uitgegaan naar erfelijke afwijkingen bij rashonden, maar ook bij de fokkerij van andere gezelschapsdieren (vogels, katten, vissen, konijnen en knaagdieren) worden inteelt en lijnenteelt gebruikt om de dieren in de foklijn naar het door de fokkers gewenste ideaalbeeld te dwingen. En ook bij deze dieren kunnen hierdoor erfelijke problemen ontstaan. De Sophia-Vereeniging hoopt daarom dat in het definitieve Besluit gezelschapsdieren een verbod op inteelt en lijnenteelt wordt opgenomen.

Wij hopen met bovenstaande opmerkingen een positieve bijdrage aan deze internetconsultatie 'concept-Besluit gezelschapsdieren' te hebben geleverd.

Hoogachtend en met vriendelijke groet,

Namens de Koningin Sophia-Vereeniging tot Bescherming van Dieren,

Drs. F.P. Wassenberg (Frank)
Beleidsmedewerker